

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2596/2022
20.09.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Драган Николић, адвокат из ..., против туженог „Тrokut Test“ д.о.о. са седиштем на Новом Београду, чији је пуномоћник Ксенија Исаиловић, адвокат из ..., ради поништаја решења и враћања на рад, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2391/21 од 24.08.2021. године, у седници одржаној 20.09.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2391/21 од 24.08.2021. године.

Образложење

Пресудом Трећег основног суда у Београду П1 410/19 од 29.12.2020. године, ставом првим изреке, утврђено је да је тужба повучена у односу на део тужбеног захтева који се односи на враћање тужиле на рад на послове који одговарају њеној стручној спреми, знању и способностима. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиле и поништено решење о отказу уговора о раду због престанка потребе за обављањем одређеног посла од 30.05.2019. године, донетог од стране туженог, као незаконитом и обавезан је тужени да тужиљу врати на рад. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиљи на име трошкова поступка плати 78.750,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2391/21 од 24.08.2021. године, одбијена је, као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у ставу другом и трећем изреке.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизије, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 18/20) и утврдио да је ревизија туженог неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилца је била у радном односу на неодређено време код туженог, по основу Уговора о раду од 09.04.2017. године на пословима „ББ“. Директор туженог је 20.05.2019. године донео Одлуку о изменама Правилника о систематизацији послова којом је укинуо радно место „ББ“, која Одлука је стављена на огласну таблу туженог 21.05.2019. године, а скинута 29.05.2019. године. У време доношења ове Одлуке, на пословима „ББ“ био је само један извршилац и то тужилца. Након тога, тужени је 30.05.2019. године донео оспорено решење којим је тужилци отказоу уговор о раду од 09.04.2017. године, због тога што је услед технолошких промена престала потреба за обављањем одређеног посла, и да је самим тим престала потреба и за радом запосленог. У образложењу оспореног решења је наведено да су Одлуком послодавца број 1 од 29.05.2019. године, утврђени послови за чијим обављањем је престала потреба код послодавца, због увођења нових технолошких процеса, тако да је престала потреба за радом запосленог који је обављао те послове. Тужени је 01.06.2015. године донео новелирани Правилник о систематизацији послова (којим се мења Правилник о систематизацији од 01.02.2015. године), а у члану 7. измењеног Правилника брисано је радно место „ББ“. Тужени је 03.07.2019. године тужилци исплатио на име отпремнине износ од 134.254,00 динара.

Код овако утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови применили материјално право када су усвојили тужбени захтев тужилце, поништили као незаконито решење туженог о отказу уговора о раду и обавезали туженог да тужилцу врати на рад, правилно сматрајући да у процедури која је претходила доношењу оспореног решења постоје неправилности. Новелирани Правилник о систематизацији послова од 01.06.2019. године (којим је укинуто радно место тужилце), донет је и објављен након доношења оспореног решења од 30.05.2019. године, што значи да исти није ступио на снагу у време доношења оспореног решења од 30.05.2019. године. Нижестепени судови су сматрали да је без значаја то што је претходно одлуком директора туженог од 20.05.2019. године одлучено да се измени Правилник о систематизацији послова, јер се једностраном одлуком послодавца не може вршити структурална промена у односу на постојећа радна места и број извршилаца, већ се то увек мора чини путем општег акта кроз измене Правилника о систематизацији послова, те да радна места морају бити укинута пре доношења решења о отказу уговора о раду, а не након тога, као што је то овде тужени учинио. Осим тога, сматрали су да је оспорено решење незаконито, јер не садржи образложење из којих се разлога тужилци отказује уговор о раду, с обзиром да су у оспореном решењу паушално наведени разлози за отказ, односно само је наведено „да је престала потреба за радом запосленог услед увођења нових технолошких процеса“, без навођења конкретних чињеница и доказа који указују на то да је заиста дошло до одређених технолошких промена код послодавца или да је дошло до смањења обима посла. По оцени нижестепених судова оспорено решење је незаконито, јер тужени није испоштовао правило из члана 158. став 1. Закона о раду у вези исплате отпремнине пре отказа уговора о раду, нити је тужени у спроведеном доказном поступку презентирао доказе на околност зашто је отпремнину тужилци исплатио тек 03.07.2019. године. Одлуке нижестепених судова су донете применом члана 179. став 5. тачка 1, 158. став 1, 185. став 1, 186. и 191. став 1. Закона о раду.

По оцени Врховног суда, нижестепени судови су, супротно наводима ревизије, правилно применили материјално право.

Чланом 179. став 5. тачка 1. Закона о раду прописано је да запосленом може да престане радни однос ако за то постоји оправдан разлог који се односи на потребе послодавца и то ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла. На основу одредбе члана 158. став 1. истог Закона, послодавац је дужан да, пре отказа уговора о раду, у смислу члана 179. став 5. тачка 1. овог закона, запосленом исплати отпремнину у складу са овим чланом. Чланом 185. истог Закона прописано је да се уговор о раду отказује решењем, у писаном облику и да обавезно садржи образложење и поуку о правном леку.

У конкретном случају, новелирани Правилник о систематизацији послова од 01.06.2019. године, којим је укинута радно место тужиље, донет је и објављен након доношења оспореног решења од 30.05.2019. године, па како је решење о отказу уговора о раду донето пре доношења и ступања на правну снагу новелираног Правилника о систематизацији послова, то је правилан закључак нижестепених судова да је оспорено решење туженог о отказу уговора о раду незаконито и с тим у вези правилно цењена Одлука директора туженог од 20.05.2019. године, којом је одлучено да се измени правилник о систематизацији послова. Правилан је и закључак нижестепених судова да је оспорено решење незаконито, јер не садржи образложење односно разлоге са којих се тужиљи отказује уговор о раду, сагласно члану 185. став 1. Закона о раду. Наиме, суд не може ценити оправданост и целисходност организационих, технолошких и економских мера послодавца, нити одлуке послодавца о потребном броју радних места и броју запослених на неком радном месту, али решење о престанку радног односа из овог разлога, да би било законито, не може да садржи само позивање на ове разлоге без јасног образложења због чега је укинута радно место, односно у чему се састоје конкретне технолошке, економске или организационе промене које су код туженог довеле до престанка потребе за обављањем послова тужиље. Осим тога, тужени није поступио ни сагласно члану 158. став 1. Закона о раду у вези исплате отпремнине пре отказа уговора о раду, нити је доставио доказ због чега је тужиљи накнадно исплатио отпремнину тек 03.07.2019. године.

С обзиром на наведено, неосновано се у ревизији указује на погрешну примену материјалног права и наводи да су били испуњени услови да се тужиљи откаже уговор о раду услед престанка потребе за њеним радом, јер је радно место тужиље укинута.

Са напред наведених разлога, Врховни суд је одлучио као у изреци применом члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина,с.р.**

**За тачност отправка
заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**